



MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Vývoj v oblasti CŽV a vzdelávania dospelých

Bratislava, 28. novembra 2018

Celoživotné vzdelávanie

Princíp celoživotného vzdelávania ako kľúčový prístup pri úpravách vzdelávacieho systému

Východiská:

- starnutie populácie;
- nové zručnosti, inovatívne pracovné miesta;
- rozvoj flexibilných spôsobov získavania a overovania kvalifikácií;
- spolupráca a synergie s priemyslom a zamestnávateľmi.

Podpora CŽV

Podpora celoživotného vzdelávania (ďalej „CŽV“) je jednou z priorít v rámci prioritnej osi Vzdelávanie operačného programu Ľudské zdroje; konkrétne sa na ňu upriamuje Špecifický cieľ:

- *1.4.1 Zvýšiť kvalitu a efektívnosť celoživotného vzdelávania s dôrazom na rozvoj kľúčových kompetencií, prehlbovanie a zvyšovanie kvalifikácie*

Výzva NEDISKVALIFIKUJ SA:

- Celková alokácia 22 miliónov eur;
- Vyhlásená v novembri 2016 v dvoch hodnotiacich kolách bolo prijatých 299 žiadostí o NFP
- K 17. októbru 2018 bolo nakontrahovaných 118 projektov v celkovej alokácii 17,644,969.58 €
- Oprávnené aktivity: tvorba a realizácia programov na rozvoj kompetencií dospelých v súlade s požiadavkami trhu práce; na podporu partnerstiev so zamestnávateľmi a profesijnými organizáciami, zamestnávateľskými zväzmi, asociáciami a komorami pri tvorbe, inovácii a realizácii vzdelávania; na podporu vzdelávacích programov na doplnenie základného a/alebo nižšieho stredného vzdelania.

EÚ východiská

Strategické ciele EU 2020 v oblasti vzdelávania

- Prístupovať k celoživotnému vzdelávaniu a mobilitám ako kľúčovému pohľadu na vzdelávacie systémy;
- Zvyšovať kvalitu a efektívnosť vzdelávania a odbornej prípravy;
- Podporovať rovnosť, sociálnu súdržnosť a aktívne občianstvo;
- Motivovať tvorivosť a inovačný potenciál, vrátane vzdelávania k podnikateľským zručnostiam na všetkých úrovniach vzdelávania a odbornej prípravy.

Prioritné oblasti EÚ 2020 v oblasti vzdelávania

- Relevantné a vysokokvalitné vedomosti, zručnosti a kompetencie získané v celoživotnom vzdelávaní; zamerané na výsledky vzdelávania pre zamestnatelnosť, inovačný potenciál, aktívne občianstvo a celkový blahobyt
- Inkluzívne vzdelávanie, rovnosť, nediskriminácia a podpora občianskych kompetencií
- Otvorené a inovatívne vzdelávanie a odborná príprava vrátane plného využitia prostriedkov digitálnej éry
- Silná podpora učiteľov, škooliteľov, vedúcich škôl a ďalších pedagogických pracovníkov v kontexte CŽV
- Transparentnosť a uznávanie zručností a kvalifikácií s cieľom uľahčiť vzdelávanie a pracovnú mobilitu
- Udržateľné investície, kvalita a efektívnosť systémov vzdelávania a odbornej prípravy

OECD východiská

OCED vo svojom *Ekonomickom prehľade 2017* jednoznačne stanovilo pre SR **nasledovné odporúčania:**

- Realizovať strategické hodnotenie systému zručností v Slovenskej republike a preskúmať súčasné nastavenia politík v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy, zamestnanosti, regionálneho hospodárskeho rozvoja, inovácií a daní, ako prvý krok v budovaní národnej stratégie zručností, ktorá bude koherentná, efektívna a orientovaná na budúcnosť.
- Zlepšiť medzirezortnú spoluprácu a zapojenie všetkých kľúčových aktérov s cieľom vytvoriť zdieľané ciele a koherentné politiky zručností orientované na budúcnosť, ako aj efektívne mechanizmy implementácie a hodnotenia.
- Vyhodnotiť nedávne opatrenia vlády zacielené na zvýšenie účasti v celoživotnom vzdelávaní.
- Zvýšiť výdavky na tie vzdelávacie programy pre nezamestnaných, ktorých efektívnosť sa preukázala.
- Podporovať účasť v programoch vzdelávania dospelých prostredníctvom poukážkového systému.
- Vybudovať robustné a používateľsky ústretové informačné systémy s využitím existujúcich národných a medzinárodných dát (vrátane prieskumu PIAAC- medzinárodný prieskum kompetencií dospelých) s cieľom pomáhať tvorcom politík, podnikateľom, pedagógom a občanom prijímať informované rozhodnutia.

Prečo je to dôležité pre SR

- Vyššia miera produktivity a inovácií bude v budúcnosti hlavným zdrojom hospodárskeho rastu. Zatiaľ čo vzťah medzi zručnosťami a produktivitou je dobre známy, všetky krajiny zápasia s tým, aby dokázali porozumieť, aké zručnosti alebo aká kombinácia zručností je pre inovácie a inkluzívny rast najpodstatnejšia.
- Čiastočne je to z dôvodu, že zručnosti potrebné na úspech v práci a spoločnosti sa výrazne menia. Rast, prosperita a životná úroveň v Slovenskej republike závisia od rozvoja zručností, ktoré sú relevantné pre potreby trhu práce, pre proces prechodu zo vzdelávania do práce a pre čo najlepšie využitie dostupných zručností na pracovných pozíciách s vysokými požiadavkami.
- Význam zlepšovania zručností presahuje rámec zvyšovania zamestnanosti, príjmov a celkového rastu. Údaje *prieskumu PIAAC* ukazujú, že ľudia s vyššou úrovňou základných zručností, ako je napríklad čitateľská a matematická gramotnosť, s oveľa vyššou pravdepodobnosťou uvádzajú, že majú dobrý zdravotný stav, vnímajú sa ako aktéri v politických procesoch a dôverujú ostatným ľuďom v porovnaní s ľuďmi s nižšou úrovňou týchto zručností. Vyššia úroveň zručností nielen zvyšuje rovnosť, ale umožňuje aj aktívnu účasť v demokracii a spoločnosti.

Zámer národného projektu PIAAC:

- Plánovaný národný projekt pod názvom *Medzinárodné hodnotenie kompetencií dospelých pre zvýšenie ich uplatnenia na trhu práce* (PIAAC) s alokáciou 5 348 716,50 EUR (EU zdroje+ SR+ pro rata), ktorý bude realizovať Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania (NUCEM). Zámer tohto projektu bol schválený Komisiou pri Monitorovacom výbore pre OP IZ pre prioritnú os 1 Vzdelávanie v apríli 2018. V súčasnosti je zámer vo fáze rozpracovania do podoby žiadosti o nenávratný finančný.
- Primárnym cieľom projektu je zvýšenie kvality a efektívnosti celoživotného vzdelávania tým, že realizovaním medzinárodnej porovnávacej štúdie OECD PIAAC budú poskytnuté MSVVaŠ SR ako aj poskytovateľom celoživotného vzdelávania v SR relevantné dáta o úrovni kompetencií dospelých (čitateľská, matematická gramotnosť, komplexné riešenie problémov v technicky vyspelom prostredí) využívaných v pracovnom živote. Zhodnotené budú aj trendy v porovnaní s predchádzajúcim meraním (2011).
- Ďalším cieľom projektu je prepojiť dostupné dáta z 1. cyklu medzinárodnej štúdie OECD PIAAC s dátami štúdie PISA. Porovnaná, analyzovaná a zhodnotená bude úroveň dosahovaných kompetencií (čitateľská, matematická gramotnosť, (komplexné) riešenie problémov u mladých ľudí (PISA 15 rokov) a dospelých pracujúcich (PIAAC 16 – 64 rokov).
- V projekte sa ďalej predpokladá využitie slovenskej verzie elektronických testov PIAAC on-line (vlastníkom licencií a testov je OECD) pre kompetencie dospelých. Prostredníctvom týchto on-line testov a ich prepojením so štúdiou TALIS sa vyhodnotia úrovne kompetencií prioritne u pedagogických zamestnancov a taktiež sa získajú údaje z ich postojových dotazníkov v štúdiu TALIS ku školskému systému a vzdelávaciemu prostrediu.

Zámeru národného projektu SOK v SR:

- Systém overovania kvalifikácií v SR (SOK) v indikatívnej alokácii 14,5 mil. EUR (EÚ zdroje+ ŠR+ pro rata), ktorého prijímateľom bude Štátny inštitút odborného vzdelávania (SIOV). V súčasnosti je zámer národného projektu predmetom rozpracovania.
- Cieľom projektu je komplexné nastavenie systému overovania kvalifikácií a výsledkov predchádzajúceho neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa.

Priority SR v oblasti CŽV

Východiská:

- Európska komisia prijala 4.10. 2017 *Prirad'ovaciú správu Slovenského kvalifikačného rámca (SKKR) voči Európskemu kvalifikačnému rámcu (EKR)* a akceptovala zavedené procesy v Slovenskej republike pri implementácii Slovenského kvalifikačného rámca ako jasné, transparentné a dôveryhodné pre ostatné členské štáty EÚ;
- V nadväznosti na akceptáciu správy Slovensko podnikne ďalšie kroky v oblasti kvalifikácií, najmä prepojenie národnej databázy kvalifikácií s európskou databázou ESCO a európskym portálom *Learning Opportunities and Qualifications* a označenie úrovne SKKR v popise kvalifikácií zverejnených dostupných v SR.;
- Do konca roka 2018 Slovenská republika zavedie označenie úrovne SKKR na všetkých slovenských dokladoch o vzdelaní.

Priority SR v oblasti CŽV

Následné kroky:

- MŠVVaŠ SR v kontexte prijatia *Prirad'ovacej správy SKKR ku EKR* oficiálne prijalo v decembri 2017 *Národnú sústavu kvalifikácií* a nastavuje proces ďalšieho rozvoja a odstraňovania nedostatkov, ktoré vznikli koncipovaním kariet kvalifikácií v limitovanom časovom úseku, ako aj úpravu tých aspektov, ktoré už v súčasnosti nezodpovedajú nárokom dynamického trhu práce;
- V rámci ďalších krokov bude rovnako potrebné zosúladiť register kvalifikácií (www.kvalifikacie.sk) s *Informačným systémom ďalšieho vzdelávania* (<http://isdv.iedu.sk>), cez ktorý v súčasnosti funguje akreditácia vzdelávacích programov viažucich sa ku kvalifikáciám;
- Na prelome 2018/2019 sa rovnako očakáva spustenie ďalšej fázy implementácie NSK v podobe národného projektu *Systém overovania kvalifikácií*, ktorý by mal zosúladiť vytvorené prvky a zároveň sa zamerať aj na uznávanie výsledkov neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa; / realizátor ŠIOV/
- V kontexte s nastavovaním tohto procesu - revidovať zákon o celoživotnom vzdelávaní, kde by sa mala osobitná časť nového znenia venovať problematike validácie a legislatívne nadviazať na procesy rozvíjané v národnom projekte. Tento rok pripravujeme novelu Zákona o CŽV, v ktorom sa terminologicky nahradia pojmy čiastočná a úplná kvalifikácia pojmom profesijná kvalifikácia, čím pružnejšie budeme reagovať na potreby trhu práce;
- Pripraviť opatrenia na zavedenie funkčného systému financovania celoživotného vzdelávania.

Priority SR v oblasti CŽV

Testovací nástroj „Vzdelanie a zručnosti online“ (tzv. PIAAC online)

- Hodnotenie zručností a ich využívania na úrovni jednotlivca
- Umožňuje porovnateľnosť výsledkov voči národným výsledkom z „klasického“ PIAACU
- Okrem dimenzií z pôvodného testu môže obsahovať aj nekognitívne moduly – kariérne a profesijné záujmy, zdravotné a spoločenské návyky...
- Preklad a pilotné otestovanie nástroja v roku 2017
- Následné overenie funkčnosti platformy na vytypovanej skupine 1439 používateľov - záujemcov o vykonanie testu (pôvodná požiadavka bola 1 200 testov systému)
- OECD následne sprístupnilo slovenskú jazykovú mutáciu testovacieho nástroja „Vzdelanie a Zručnosti Online“, ktorá je dostupná širokej verejnosti od septembra 2018.

Priority SR v oblasti CŽV

Stratégia celoživotného vzdelávania

- V roku 2018 začala pôsobiť pracovná skupina na MŠVVaŠ SR, ktorá pripravuje revíziu Stratégie CŽV.
- Pripravila sa štruktúra novej Stratégie, ktorá má 7 navrhovaných kapitol:
Celoživotné vzdelávanie na Slovensku, Celoživotné vzdelávanie v medzi sektorovom kontexte, Zručnosti, Systém kvalifikácií, Účasť obyvateľstva na CŽV, Zvyšovanie úrovne zručností obyvateľstva, Celoživotné poradenstvo.
- Listom z 2. júla bolo oslovených 21 subjektov o príspevky do Stratégie zo štátnej a verejnej správy a od sociálnych partnerov.

Priority SR v oblasti CŽV

Národná stratégia zručností, v spolupráci s OECD

- Koncom októbra 2018 sa uskutočnili rokovania ministerky školstva, vedy, výskumu a športu SR, Martiny Lubyovej, na pôde OECD.
- Národná stratégia zručností bola ich hlavným bodom.
- Na strane OECD bude pracovať tím zahŕňajúci expertov pre vzdelávacie programy, školstvo, celoživotné vzdelávanie, odbornú prípravu a trh práce z oboch direktoriátov EDU, ELS.
- MŠVVŠ SR na strane SR plní funkciu gestorského rezortu a riadi projektový tím, ktorý bude zahŕňať spoluprácu Ministerstva hospodárstva SR, Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Úradu podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu a ďalších rezortov, štátnych inštitúcií, profesijných a zamestnávateľských asociácií a sociálnych partnerov.

Priority SR v oblasti CŽV

Národná stratégia zručností, v spolupráci s OECD

- Do konca roka 2018 MŠVVŠ SR zhromaždí a zosyntetizuje vstupy rezortov a odošle ich OECD.
- Koncom januára 2019 sa uskutoční seminár na vysokej úrovni v Bratislave, kde sa otestujú a prípadne upresnia stanovené priority a roly spolupracujúcich inštitúcií na projekte.
- Koncom marca 2019 a koncom júna 2018 sa uskutočnia workshopy zamerané na diagnostikovanie situácie v SR a na formulovanie možných opatrení, príspevkov a záväzkov spolupracujúcich inštitúcií.
- Do konca roka 2019 OECD zdokumentuje výsledky procesu v špecializovanej publikácii „*Getting Skills Right: Slovak Republic*“ spolu s odporúčaniami prípadných reformných krokov. Publikácia bude oficiálne zverejnená najneskôr v januári 2020.



MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ďakujeme Vám za
pozornosť